

Національна академія наук України
Державний природознавчий музей

**НАУКОВІ ЗАПИСКИ
ДЕРЖАВНОГО
ПРИРОДОЗНАВЧОГО МУЗЕЮ**

Випуск 31

Львів 2015

УДК 57+58+591.5+502.7:069

Наукові записки Державного природознавчого музею. – Львів, 2015. – Вип. 31. – 190 с.

До 31-го випуску увійшли статті з музеології, екології, зоології, ботаніки, а також інформація про музейні проекти і діяльність музею у поточному році.

Для екологів, ботаніків, зоологів, палеонтологів, працівників природничих музеїв, заповідників, національних парків та інших природоохоронних установ.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Чернобай Ю.М. д-р біол. наук, проф. (*головний редактор*); Берко Й.М. д-р біол. наук, проф.; Бокотей А.А. канд. біол. наук, с.н.с.; Волгін С.О. д-р біол. наук, проф.; Дригант Д.М. д-р г.-м. наук, с.н.с.; Капрусь І.Я. д-р біол. наук, с.н.с.; Климишин О.С. д-р біол. наук, с.н.с. (*науковий редактор*); Малиновський А.К. д-р с.-г. наук; Орлов О.Л. канд. біол. наук (*відповідальний секретар*); Тасенкевич Л.О. д-р біол. наук, проф.; Третяк П.Р. д-р біол. наук, проф.; Царик Й.В. д-р біол. наук, проф.

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Чернобай Ю.Н. (*главный редактор*), Берко И.Н., Бокотей А.А., Волгин С.А., Дригант Д.М., Капрусь И.Я., Климишин А.С. (*научный редактор*), Малиновский А.К., Орлов О.Л. (*ответственный секретарь*), Тасенкевич Л.А., Третяк П.Р., Царик И.В.

EDITORIAL BOARD

Chernobay Y.M. (*Editor-in-Chief*), Berko I.M., Bokotey A.A., Volgin S.O., Drygant D.M., Kaprus I.Y., Klymyshyn O.S. (*Scientific Editor*), Malynovsky A.K., Orlov O.L. (*Managing Editor*), Tassenkevich L.O., Tretjak P.R., Tsaryk I.V.

*Рекомендовано до друку вченою радою
Державного природознавчого музею*

ISSN 2224-025X

© Наукові записки ДПМ, 2015

До 85-річчя від дня народження академіка М.А. Голубця

Видатному українському вченому, лісівнику, екологу, натуралісту-мислителю Михайлу Андрійовичу Голубцю у 2015 році виповнюється 85 років від дня народження. З цієї нагоди уся спільнота Державного природознавчого музею НАН України, серед якої чимало учнів ювіляра, звертається до нього з щирими та теплими словами привітання, а саме:

Вельмишановний Михайле Андрійовичу!

Ваші учні та послідовники, увесь творчий колектив музею сердечно вітаємо Вас з достойним високої пошани 85-річним ювілеєм і щиро бажаємо Вам міцного здоров'я та довгих років щасливого життя, досягнення поставлених творчих цілей, розквіту та примноження закладеної Вами

екологічної школи, яка становить честь і гордість громади Львова та цілої України.

Ви з'явилися на світ 30 жовтня 1930 року в селищі Любінь Великий, у родині з глибокими галицькими традиціями, де панували злагода і добросусідство. А ще існував ідеал освіти, фахової досконалості і достойного життя. Тому для Вас завжди притаманне відповідальне ставлення до праці, чи то на жнивях на родинному полі, чи у сесійній залі Верховної ради України. Ваше дитинство припало на найсуворіші роки ХХ ст., довелося відчувати і польську, і німецьку й радянську педагогіку. Лише вкорінена звичка до щоденної наполегливої праці посприяла подолати ці освітянські стрибки і дозволила успішно вчитись і здобути у 1953 році вищу освіту з кваліфікацією інженера лісового господарства. В тому ж році Вас було прийнято до аспірантури, яку успішно завершили у Львівському лісотехнічному інституті (нині Національний лісотехнічний університет України). В тому ж закладі Ви зробили перші кроки у викладацькій роботі. Схильність до науково-дослідної роботи привела Вас до Інституту землеробства і тваринництва західних районів УРСР, а з 1962 року почалася робота у системі Академії наук УРСР під керівництвом відомого геоботаніка, бріолога і еволюціоніста, члена-кореспондента АН УРСР А.С. Лазаренка. Саме в цьому середовищі заклалася генеза потужної екологічної школи, до якої увійшли майбутні доктори наук К.А. Малиновський, М.А. Голубець, С.М. Стойко та В.Г. Коліщук. У 1969 році Ви успішно захистили докторську дисертацію, а від 1970 року очолили Державний природознавчий музей, який стрімко став форпостом екологічної науки у західному регіоні України. У 1974 році Ви очолили Львівське відділення Інституту ботаніки АН УРСР, яке у 1991 році послужило основою для створення Інституту екології Карпат НАН України. Становлення цієї академічної установи збіглося у часі з обранням Вас народним депутатом Верховної ради України, академіком НАН України та отриманням високих урядових та наукових нагород. У 2007 році Ви переказали керівництво Інститутом своєму учневі д.б.н. М.П. Козловському, проте від наукової діяльності не відійшли, залишаючись на посаді Почесного директора ІЕК НАН України.

Ви активно публікуєте наукові та науково-популярні монографії. Більшість з них становлять достойний творчий доробок до геніальних ідей академіка В.І. Вернадського та сучасних вчених біосферного та ноосферного спрямування. Основними питаннями у Ваших дослідженнях виступають структурно-функціональна організація наземних екосистем і геосоціосистем, їх екологічний потенціал, а також перспективи управління соціосферними процесами.

Вами підготовлено близько двох десятків кандидатів та докторів наук, більшість з яких продовжують плідно працювати у заснованому Вами Інституті і теж мають вже наступне покоління своїх учнів. Окрім того, що Ви дійсний член НАН України, Ви також є дійсним членом Екологічної академії наук України. Ви є головою спеціалізованої ради з захисту дисертацій Інституту екології Карпат НАН України (екологія), членом спеціалізованих рад Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького (екологія), Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу України (екологічна безпека) та Львівського національного університету імені Івана Франка (конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів), Ви також є Дійсним членом Наукового товариства імені Т. Шевченка. Ви входите до складу редколегій низки наукових часописів, серед яких: "Біологічні студії/Studia Biologica", "Наукові основи збереження біотичної різноманітності", "Екологія і ноосферологія", "Наукові праці Лісівничої академії наук України", "Український ботанічний журнал".

Така творча активність, незгасаюча працездатність та зразкова працелюбність служать потужною мотивацією як для Ваших учнів, так і для усіх молодших поколінь українських екологів у справі подальшого пізнання проблем живої природи, довкілля та природокористування, цивілізаційних та суспільних проблем біосфери та ноосфери.

В день славного 85-ліття бажаємо Вам, дорогий вчителю і достойний патріарше львівської екологічної школи, міцного здоров'я, нових наукових та життєвих здобутків, успішних звершень і довгого творчого життя.

Многая і благая Вам літа!

Від спільноти ДПМ НАН України:

Юрій Чернобай, Олександр Климишин, Андрій Малиновський, Ігор Капрусь, Оксана Вовк, Андрій Бокотей, Наталія Дзюбенко, Тарас Яницький, Віктор Войчишин, Андрій Сушуловський, Володимир Різун

Національна академія наук України
Державний природознавчий музей

Наукове видання

НАУКОВІ ЗАПИСКИ ДЕРЖАВНОГО ПРИРОДОЗНАВЧОГО МУЗЕЮ

Випуск 31

Научные записки Государственного природоведческого музея
Proceedings of the State Natural History Museum

Українською, російською та англійською мовами

Головний редактор Ю.М. Чернобай

Комп'ютерний дизайн і верстка О.С. Климишин, Т.М. Щербаченко

Технічний редактор О.С. Климишин

Адреса редакції:
79008 Львів, вул. Театральна, 18
Державний природознавчий музей НАН України
телефон / факс: (032) 235-69-17
e-mail: editorship@smnh.org
<http://science.smnh.org>

Формат 70x100/16. Обл.-вид. арк. 18,8. Наклад 150 прим.

Виготовлення оригінал-макета і друк здійснено в Лабораторії природничої музеології та видавництва Державного природознавчого музею НАН України